

- Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Övriga nämnder
Förvaltning

Plan för idrott 2025-2030

Fastställt av kommunfullmäktige 2025-06-18 § 180

Plan för idrott 2025–2030

Innehållsförteckning

Bakgrund	4
Framtagandet av Plan för idrott 2025-2030	6
Målområde 1 - Fysisk aktivitet och idrott för barn och ungdomar	8
1.1 Mål – Jönköpings kommun ska skapa förutsättningar för alla skolor att bedriva mer fysisk aktivitet, idrott och friluftsliv	10
1.2 Idrottsföreningar i Jönköpings kommun ska ha välutbildade organisations- och aktivitetsledare	14
1.3 Idrotten i Jönköpings kommun ska vara jämlik och jämställd	15
1.4 Jönköpings kommun ska stimulera föreningar att bedriva en allsidig verksamhet som leder till livslångt idrottande	16
Målområde 2: Aktivt föreningsliv	17
2.1 Jönköpings kommun ska värna om alla idrottsföreningars existens och ett brett idrottsutbud	17
2.2 Jönköpings kommun ska ge ett bra och anpassat stöd till idrotten .	19
2.3 Jönköpings kommun ska ha en god dialog med den lokala idrottsrörelsen.....	20
Målområde 3: Idrottsanläggningar och miljöer för fysisk aktivitet	21
3.1 Idrottsanläggningar och miljöer för fysisk aktivitet till det lokala föreningslivet och kommuninvånarna ska hålla god kvalité	23
3.2 Jönköpings kommun ska arbeta för trygga och säkra idrottsanläggningar	25
3.3 Jönköpings kommun ska ha miljöanpassade och klimatsmarta idrottsanläggningar	26
3.4 Jönköpings kommun ska sträva efter rättvisa förhållanden gällande idrottsföreningars anläggningskostnader	27
Målområde 5 – Bredd- och motionsidrott för vuxna och äldre	28
5.1 Jönköpings kommuns föreningsliv och anläggningsutbud ska attrahera fler motionsidrottare	29

Målområde 6 – Elitidrott	31
6.1 Jönköpings kommun ska synliggöra den lokala elitidrotten	31
6.2 Jönköpings kommun ska via samverkan arbeta för att elitidrottare kan ha dubbla karriärer	32
Synpunkter	33
Bilagor	33
Bilaga 1. Förväntade långsiktiga behov av idrottsanläggningar 2030.	33
Bilaga 2. Kommunala idrottsanläggningar i Jönköpings kommun	33
Bilaga 3. Föreningsdrivna anläggningar i Jönköpings kommun	33

Bakgrund

En av nutidens största utmaningar är otillräcklig fysisk aktivitet och som följd ökad ohälsa och växande hälsoklyftor. Idrotten, som Sveriges största folkrörelse, bidrar till att minska hälsoklyftorna i samhället genom att stimulera till fysisk aktivitet och därigenom ge barn, ungdomar och vuxna grundläggande förutsättningar för att ta hand om sin hälsa. Oavsett ålder, kön, funktionsförmåga eller socioekonomisk status så genererar idrotten och den fysiska aktiviteten friskare personer.¹

Idrotten kan skapa inkludering genom fostran i demokrati, delaktighet och ledarskap och den kan ge ekonomisk tillväxt och sysselsättning i form av nya företag, event och idrottsturism. En rapport från Sheffield Hallam Universitet i England pekar på att satsningar på fysisk aktivitet och anläggningar för idrott och motion är samhällsekonomiskt lönsamt. Insatserna ger över tre kronor tillbaka i värde på varje satsad krona genom kostnadsbesparingar i hälso- och sjukvården, förbättrad hälsa och välbefinnande i befolkningen, men också i direkta ekonomiska effekter.²

För att idrotten ska uppnå alla positiva effekter måste den bedrivas på rätt sätt och få rätt förutsättningar att utvecklas. I statens mål med stöd till idrotten står det att man ska stödja en fri och självständig idrottsrörelse.³ Det handlar helt enkelt om att underlätta för idrotten att göra det den är bra på, nämligen bedriva idrott- och motionsverksamhet. Ett grundläggande krav ska idrottsrörelsen dock uppfylla och det är att

¹ Är idrott nyttigt? - En antologi om idrott och samhällsnytta. 2012 Erik Sjöstrand, Filip Wijkström et.al ² Summary: Social and economic value of community sport and physical activity in England. <https://sportengland-production-files.s3.eu-west-2.amazonaws.com/s3fs-public/2020-09/Social%20and%20economic%20value%20of%20sport%20and%20physical%20activity%20-%20summary.pdf?VersionId=If7FqnmAz.8U3LLQu14rb1yIKL4SUJ7>

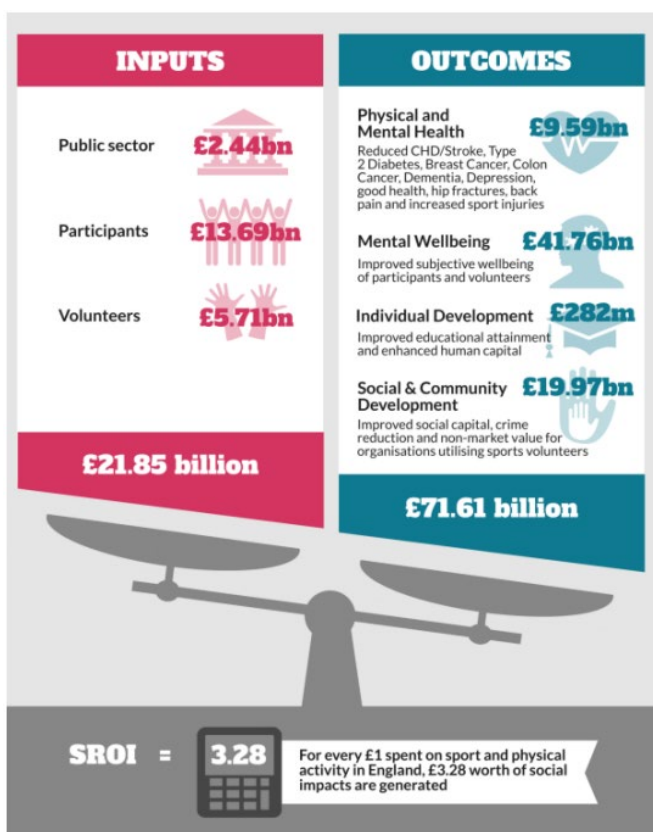
² Summary: Social and economic value of community sport and physical activity in England. <https://sportengland-production-files.s3.eu-west-2.amazonaws.com/s3fs-public/2020-09/Social%20and%20economic%20value%20of%20sport%20and%20physical%20activity%20-%20summary.pdf?VersionId=If7FqnmAz.8U3LLQu14rb1yIKL4SUJ7>

³ Statens idrottspolitiska mål (Regeringskansliet) <https://data.riksdagen.se/fil/1EEAB15F-A985-4FB6-9A46-67FA84D3CFDC>

verksamheten ska bedrivas utifrån demokratiska principer samt att barnrättsperspektivet tillämpas utifrån barnkonventionen.

Jönköpings kommuns ”Plan för idrott 2025–2030” ska vara ett styrdokument för kommunens berörda nämnder, förvaltningar och bolag. Dokumentet ska visa på kommunens samlade viljeinriktning, ambitioner och strategier inom idrottsområdet. Detta för att kunna fatta beslut som gör att vår lokala idrottsrörelse fortsatt är en positiv kraft i samhället. Med rätt förutsättningar gör den lokala idrottsrörelsen Jönköpings kommun till en ännu bättre plats att leva på och verka i.

Bildtext: Bilden nedan visar hur satsningar i olika sektorer ger ett större värde tillbaka enligt studien vid Sheffield Hallam Universitet (2021)

Framtagandet av Plan för idrott 2025–2030

Under framtagandet av Plan för idrott 2025 – 2030 har dialoger förts med idrottsföreningar, dess aktiva, aktivitetsledare och organisationsledare. Det har handlat om att lyssna av den breda massan, men också om att träffa och lyssna till föreningar som inte alltid kommer till tals i större sammanhang samt ta del av intresserade kommuninvånarens tankar och åsikter.

Idrotten i Jönköpings kommun har förmånen att samlas på ”Idrottsforum” där aktuella frågor rörande idrotten i kommunen diskuteras. Under Idrottsforum 2023 var temat för träffen ”Plan för Idrott 2025–2030” och därifrån gjordes ett stort avstamp mot den nya planen. Kultur- och fritidsnämnden har också samlat in information och synpunkter via en enkät. Enkäten har riktats till individer som på något sätt är involverade eller bara har intresse av idrotten i Jönköping. Samma enkät har också skickats till lokala politiker för att se om det finns någon diskrepans mellan allmänhet och politiker i uppfattningen om vad som bör prioriteras inom idrottsområdet.

RF-SISU Småland och Jönköpings idrottsallians har enskilt vid specifika tillfällen bjudits in för att komma med inspel till den nya planen. Kultur- och fritidsnämnden har utvärderat nuvarande Plan för idrott. Forskning inom området har bevakats i allmänhet och i synnerhet den kommunspecifika forskningen via Ung livsstil som genomförs vart fjärde år i kommunen. Det har även genomförts särskilda medborgardialoger för att få en bred representation i inhämtandet av synpunkter.

Framtagandet har också följt Riksidrottsförbundets arbete ”Kommunala idrottspolitiska program- hur, vad och varför”. Planen är anpassad för ett tidsspänn fram till 2030 men är gällande fram tills en ny Plan för idrott beslutas.

Plan för idrott 2025 - 2030 är uppbyggd på sex huvudområden;

- Fysisk aktivitet och idrott för barn och ungdomar
- Aktivt föreningsliv
- Idrottsanläggningar och miljöer för fysisk aktivitet
- Bredd- och motionsidrott för vuxna och äldre
- Idrottsevenemang
- Elitidrott

Under varje område finns ett antal målformuleringar som brutits ned i delmål.

Målområde 1 - Fysisk aktivitet och idrott för barn och ungdomar

Goda vanor kring fysisk aktivitet grundläggs i tidig ålder. I dagens samhälle får inte alla barn eller ungdomar rätt grundförutsättningar vad gäller fysisk aktivitet. Organisationen Generation Pep gör årliga undersökningar kring fysisk aktivitet och enligt rapporten 2023 når bara två av tio barn upp till 60 min fysisk aktivitet (måttlig till hög ansträngning) som är den rekommenderade mängden. Tyvärr visar också utvecklingen över tid att barn och ungdomar rör sig betydligt

mindre idag än för 10 år sedan.⁴ För lite fysisk aktivitet och för mycket stillasittande får stora konsekvenser på barn och ungas hälsa och utveckling då människokroppen är byggd för rörelse.

Forskare pratar idag om en slags analfabetism kopplat till rörelseförmågan (physical illiteracy). Om barn och ungdomar inte genom lek och träning, får lära sig hur kroppen fungerar (hoppa, klättra, springa, kasta) så kommer man ha varken självförtroende eller fysisk förmåga att kunna tillgodogöra sig någon idrott eller motionsaktivitet i samma utsträckning under sin livstid.⁵ Förhållandet ser ut som figuren nedan visar.

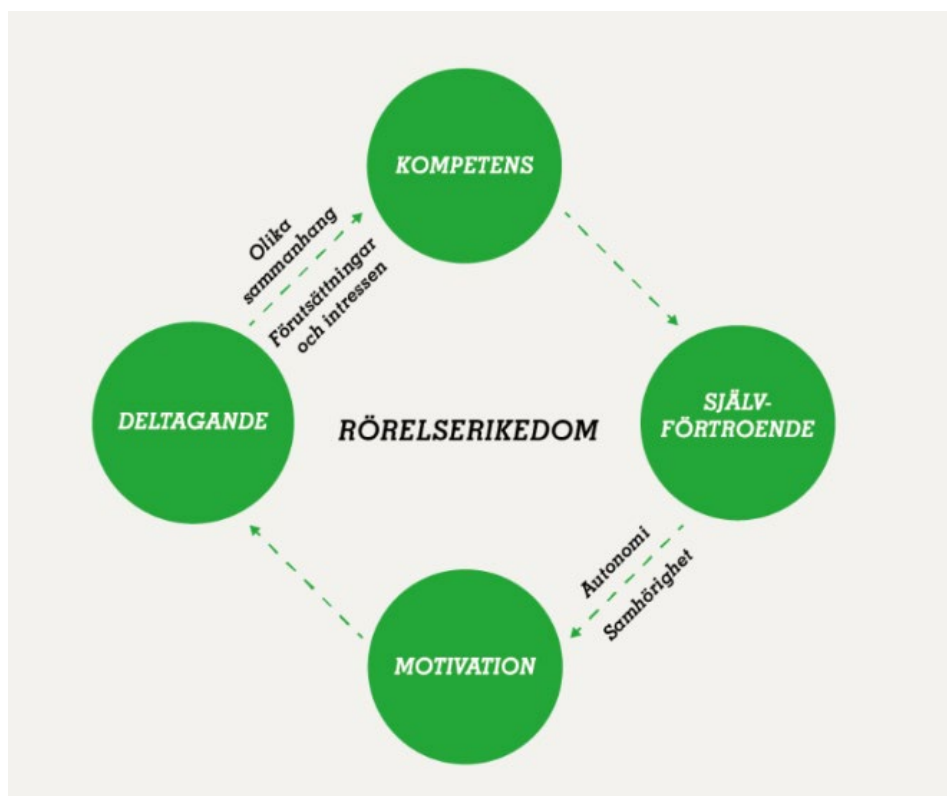

Bild beskrivning/förklaring: Genom **deltagande** i olika sammanhang t.ex. en idrottsaktivitet så stärks **kompetensen** vid varje tillfälle, detta leder till ökat **självförtroende** som i sin tur stärker **motivationen** och tryggheten inför liknande situationer. Detta skapar en grund för kommande **deltagande** och en tro på egna förmågan.

⁴ Generation Pep fakta om fysisk aktivitet <https://generationpep.se/sv/fakta-och-rad/fysisk-aktivitet/>

⁵ Om rörelserikedom <https://change-the-game.se/om-rorelserikedom-2-0/>

I Riksidrottsförbundets strategi för 2025 så är det tydligt att idrottsrörelsen måste utveckla möjligheten att erbjuda idrott för alla oavsett förutsättningar. Begreppet från triangel till rektangel används ofta för att visa på den strukturella förändring som krävs för att inkludera alla i idrottsrörelsen. Den absolut viktigaste samhällsinsatsen som idrottsrörelsen kan göra är att försöka inkludera alla då forskning pekar på att ungdomar som är aktiva i en idrottsförening har en mer positiv livsinställning⁶. Utmaningarna i Jönköpings kommun, liksom i andra kommuner, är att barn och ungdomar minskar sin fysiska aktivitet och sitt deltagande i föreningslivet ju äldre de blir⁷. Har man dessutom sämre socioekonomiska förutsättningar eller någon form av funktionsnedsättning är sannolikheten ännu högre att den fysiska aktiviteten är bristfällig.⁸ Hälsoklyftorna i Sverige ökar, för att vända den utvecklingen behöver folkhälsoperspektivet genomsyra beslut inom alla områden.

1.1 Mål – Jönköpings kommun ska skapa förutsättningar för alla skolor att bedriva mer fysisk aktivitet, idrott och friluftsliv

Varför

God hälsa korrelerar med goda studieresultat. Den fysiska aktiviteten bidrar till bättre inlärningsförmåga hos barn och ungdomar och det skapar ett bättre klimat i klassrummet.⁹ Den fysiska aktiviteten fungerar också som ett verktyg i hanteringen av ångest, stress och depression. Den fysiska aktiviteten som sker på skoltid har stor inverkan på idrottens dragningskraft. Om barn och ungdomar inte lär sig att klara av grundläggande rörelser (rörelserikedom/ physical literacy) så kommer idrottsrörelsen uppfattas som alltför svår och därmed få svårt att rekrytera och behålla barn och ungdomar i verksamheten. Idag är det 27% av ungdomar 16–25 år som anser att de

⁶ Idrottens sociala betydelse, RF FoU-rapport 2005:5 i samarbete med BRIS

⁷ Ung livsstil i Jönköping 1994-2022 – En studie om levnadsvillkor delaktighet och preferenser i åldrarna 10-18 år.

⁸ Funktionsnedsättning inget hinder för rörelse

<https://www.idrottsforskning.se/funktionsnedsattning-inget-hinder-for-rorelse/>

⁹ Idrott varje dag ger högre betyg <https://www.forskning.se/2017/08/24/idrott-varje-dag-ger-hogre-betyg/>

hindras från en fritidsaktivitet för att den antingen är för svår (9%) eller för att aktiviteten inte är anpassad (18%).¹⁰

Fysisk aktivitet kan dessutom användas som ett verktyg för att motverka segregering då den avkodar socioekonomisk ställning, religion och härkomst och skapar positiva möten och gemensamma nämnare mellan individer från olika bakgrund.

Skolan är särskilt viktig ur ett jämlikhetsperspektiv. Vissa geografiska områden saknar ett brett föreningsutbud, vilket minskar möjligheten att vara fysiskt aktiv. Ser man på andelen aktiva i idrottsaktiviteter per område i tabellen nedan så vittnar det om att insatser behöver göras där föreningslivet inte lyckas nå ungdomarna. För att involvera föreningar och skapa föreningsdriven verksamhet kan skolans lokaler vara behjälpliga.

¹⁰ En fördjupad bild av ungas Fritid. Unga idag 2023:2 mucf

Statistiken visar barn och ungdomar som deltog i minst en idrottsaktivitet, vilken genererade statligt LOK-stöd 2021. Tabellen visar antal LOK-deltagare per 100 invånare (7–25 år) per RegSO-område.

Område i Jönköpings kommun	Totalt	Flickor	Pojkar
Bankeryd	54	52	56
Barnarp	51	51	52
Barnarps-Tenhults landsbygder	50	48	51
Bymarken	53	49	57
Bäckalyckan-Västra Torpa	37	34	41
Egna Hem-Stensholm	60	57	63
Ekhagen	33	25	42
Gråbo-Tormenås	38	33	43
Gränna	50	45	54
Gråshagen-Tokarp	36	29	42
Hisingstorp-Dalvik-Skänkeberg	45	40	51
Hovslätt	46	40	52
Huskvarna centrum	24	18	29
Huskvarna söder	34	23	44
Järstorp-Bottnaryd-Norra Unnaryd	42	41	43
Jönköping centrum Väster	21	13	30
Jönköping centrum Öster	26	21	33
Kaxholmen	57	52	61
Liljeholmen-Västra Rosenlund	28	22	34
Ljungarum	50	50	50
Norrahammar	45	44	46
Norrängen	48	37	56
Rosenlund-Vättersnäs	50	42	56
Råslätt	26	21	31
Samset-Mariebo	54	53	55
Skärstad-Lekeryd	53	51	54
Söder-Munksjöstaden	26	20	32
Södra Munksjön-Kättilstorp	44	41	47
Taberg-Månsarp	53	53	54
Tenhult	49	47	51
Trånghalla-Kortebo	54	51	56
Visingsö-Örserum-Ölmstad	50	47	53
Österängen	21	14	28
Öxnehaga	29	21	36
Öxnehaga centrum	22	12	30

Delmål

- Skolgårdar och faciliteter i närheten av skolan är tillgängliga och utformade så att de stimulerar till fysisk aktivitet.
- Områden där föreningsdelaktigheten är låg och där undersökningar visar att barn rör på sig i mindre utsträckning är prioriterade.
- Stöd för att utveckla arbetet med daglig fysisk aktivitet i skolan tillhandahålls.
- Kontaktytor mellan föreningslivet och skolor där det finns ett gemensamt intresse av att utöka den fysiska aktiviteten är etablerade, och kontakten med skolan är en plattform för att lyckas.
- Idrotten är en självklar samverkanspart i fritidsgårdsverksamheten som bedrivs via Ung Fritid Jönköping.
- Regler för aktivitetsbidraget är anpassade så att föreningar kan få stöd för aktiviteter som genomförs under eller i anslutning till skoltid.
- Jönköpings kommun är en ”Pep Kommun” – och får vägledning i arbetet med att skapa förutsättningar för barn och ungdomar att leva ett mer aktivt och hälsosamt liv.

1.2 Idrottsföreningar i Jönköpings kommun ska ha välutbildade organisations- och aktivitetsledare

Varför

Välutbildade organisationsledare med god föreningskunskap är grunden för en fungerande idrottsförening. Idrottsledare är inte sällan viktiga förebilder och trygga vuxna som kompletterar föräldraskapet. Välutbildade aktivitetsledare är grunden för att få barn, vuxna och äldre oavsett förutsättningar att trivas och utvecklas inom sin idrott.

Utbildade organisationsledare ger trygga, stabila och hållbara föreningar över tid, där tydliga roller och struktur finns bevarat även när personer i viktiga positioner byts ut. Tydligheten och strukturen gör att alla medlemmar i föreningen får en möjlighet till viktig demokratisk skolning.

Med stabila föreningar ges också tid och utrymme för utveckling och nyrekrytering vilket skapar attraktivitet.

Delmål

- Utbildningar via kommun, i samarbete med förbund och RF-SISU erbjuds. Stöd från kommunen gör att kostnaderna för utbildning i föreningarna inte är avgörande för genomförandet. Särskilt bra stöd ges till unga ledare och kvinnliga ledare som bidrar till större jämlikhet och jämställdhet.
- Satsningar på föreningskunskap skapar stabila och hållbara föreningar.
- Arbetet med kompetensutveckling för föreningsstyrelser är tydligare.
- Kommunens föreningsutvecklare har kontinuerlig dialog för att stötta och utveckla föreningarnas verksamhet och sprider goda värderingar och förmedlar goda exempel från andra föreningar. Ordförandeträffar eller andra typer av nätverksträffar är ett verktyg för att förmedla och stärka kompetensen i föreningarna.

1.3 Idrotten i Jönköpings kommun ska vara jämlik och jämställd

Varför

Idrotten är till för alla. Idrotten ska vara jämlik, alla ska ha samma möjligheter och rättigheter enligt diskrimineringsgrunderna och socioekonomiska förutsättningar.

Jämlikhet innebär att alla ska ha lika förutsättningar och rättigheter. För att uppnå jämlikhet så innebär det att vissa målgrupper behöver mer stöd än andra. Målet är att alla ska uppleva fördelarna med att vara en del i ett sammanhang och tillgodogöra sig alla positiva effekter av att vara fysiskt aktiv.

Delmål

- Strategiska beslut tas i syfte att underlätta för grupper som inte har lika lätt att söka upp eller etablera sig inom idrottsrörelsen. Jönköpings kommun arbetar kompensatoriskt för fördelning av resurser och möjligheter.
- Nya föreningar eller aktiviteter utvecklas i områden där föreningstillhörigheten är lägre än genomsnittet.
- Med hjälp av olika stimulansåtgärder såsom bidrag, dedikerade halltider och utbildningsinsatser är utbudet av idrottsaktiveter till personer med funktionsnedsättningar större.
- Jönköpings kommun stimulerar initiativ som möter och hanterar samhällsutmaningar.
- Nyttjandet av kommunala idrottsanläggningar följs upp och prioritering görs för att stimulera en mer jämställd och jämlik användning.
- Fler har möjlighet att låna gratis material för idrotts- och friluftaktiviteter, då fritidsbanken är mer tillgänglig.

- Jönköpings kommun stöttar föreningars arbete med att följa barnkonventionen, samt idrottens värdegrund och den värdegrund som kommunen tagit fram för bidragsberättigade föreningar.
- Barn- och ungdomars delaktighet och inflytande är större i kommunens och föreningarnas besluts- och arbetsprocesser.
- Jönköpings kommunen har i samverkan med föreningslivet förbättrat kunskapen om barns utveckling hos barn- och ungdomsledare. Ett mentorssystem utvecklas.
- Jönköpings kommun uppmuntrar och stödjer föreningar till att utbilda ungdomar till goda förebilder och mentorer inom idrottsföreningar.

1.4 Jönköpings kommun ska stimulera föreningar att bedriva en allsidig verksamhet som leder till livslångt idrottande

Varför

I dagens idrottsrörelse slutar barn och ungdomar alldeles för tidigt. Många idrotter ser ett stort tapp redan efter åldern 11–12 år. Orsakerna till att ungdomar slutar är flera men några identifierade orsaker är brist på motivation, andra intressen, socioekonomiska faktorer eller en ökad press till följd av selektering. Den tidiga selekteringen har i forskning visat sig vara svårmotiverad. Det är snarare en trygg idrottsmiljö med möjlighet att utvecklas i egen takt som är det mest framgångsrika¹¹. Kan man behålla barn och ungdomar längre upp i åldrarna så skapas fler hälsofördelar, de sent utvecklade talangerna missas inte och möjligheten till ett livslångt idrottande eller iallafall ett livslångt engagemang inom idrotten ökar.

¹¹ Därför är det olämpligt att selektera idrottande barn. <https://www.idrottsforskning.se/darfor-ar-det-olampligt-att-selektera-idrottande-barn/>

Delmål

- Jönköpings kommun, tillsammans med föreningar och förbund, utbildar ledare till att bedriva en allsidig idrott, där hänsyn tas till individuella skillnader och förhindrar tidig specialisering och selektering.
- Föreningar som lyckas behålla ungdomar längre upp i åldrarna används som goda exempel.

Målområde 2: Aktivt föreningsliv

2.1 Jönköpings kommun ska värna om alla idrottsföreningars existens och ett brett idrottsutbud

Varför

Traditionen med folkrörelser och ideellt engagemang är lång i Sverige, och unik. Föreningslivet är en stark kraft för att bygga gemenskap och skapa möten över gränser i samhället, både i växande städer och på mindre orter. I idrottsföreningen finns glädje, gemenskap, och för många människor ett viktigt sammanhang. Det är också en plats där känsla för demokrati och respekt utvecklas.

Det är en lång process att bygga upp en fungerande idrottsförening med bra organisatoriska och verksamhetsmässiga förutsättningar. Idrottsföreningen har ett stort egenvärde som kommunen uppmuntrar, stöttar och vårdar.

Bredden av idrottsföreningar är också viktig i en kommun. Med ett stort och varierat utbud av föreningstyper och aktiviteter så ökar chansen att kommunmedborgarna hittar en fritidssysselsättning och ett sammanhang som de trivs i och som gynnar deras hälsa och välmående.

Tabellen nedan visar de idrotter som finns representerade i Jönköping. Källa: Jönköpings föreningskatalog

Verksamhet	Bordtennis	Frisbee	Kampsport - Jujutsu	Maraton	Skidskytte
Aerobic	Bowling	Futsal	Kampsport - Karate	MC - Enduro	Skolidrott
Alpint	Bågskytte	Golf	Kampsport - Kickboxning	MC - Motorcross	Skytte
Amerikansk fotboll	Cheerleading	Gymnastik	Kampsport - Shotokan	MC - Trail	Snowbord
Armbrytning	Cricket	Handboll	Kampsport - Taekwondo	Orientering	Softboll
Badminton	Curling	Innebandy	Kampsport - Thaiboxning	Parasport	Squash
Bandy	Cykel - landsväg	Ishockey	Kampsport - Wushu/Kung Fu	Ridsport	Stavgång
Bangolf	Cykel - MTB	Kajak	Kanot	Rodd	Styrkelyft
Baseboll	Dans - breakdance	Kampsport - Aikido	Karting	Roundnet/Spikeball	Styrketräning
Basket	Dans - kurser	Kampsport - Boxning	Klättring	Rugby	Tennis
Beachvolley	Dans - salsa	Kampsport - Brasiliansk Jiu-Jits	Konstsim	Segelflygning	Triathlon
Bilsport - Dragracing	Dans - sportdans	Kampsport - Brottning	Konståkning	Segling	Tyngdlyftning
Bilsport - Folktrace	Dykning	Kampsport - Budo	Konståkning - teamåkning	Simhopp	Vattengympa
Bilsport - Miniracing	Fotboll	Kampsport - Fäktning	Längdskidåkning	Simning	Vattenskidor
Bilsport - Rallycross	Friidrott	Kampsport - Judo	Löpning	Skateboard	Volleyboll
				Skidorientering	Wakeboard

Delmål

- Jönköpings kommun verkar för ett aktivt föreningsliv i hela kommunen.
- Bidrag, stöd och regelverk underlättar och uppmuntrar ideellt engagemang.
- Föreningsutvecklare stödjer vid behov föreningar med praktisk kunskap kring exempelvis ekonomihantering eller föreningskunskap.
- Jönköpings kommun hjälper föreningslivet med synlighet genom att lyfta goda exempel, hylla framgångar och erbjuder tillfällen då föreningarna visar upp sin verksamhet för allmänheten med syfte att nyrekrytera.

2.2 Jönköpings kommun ska ge ett bra och anpassat stöd till idrotten

Varför

Det kommunala stödet är en grundbult i föreningarnas existens. Kommunen bidrar inte bara ekonomiskt till föreningarna utan även tillskapandet och driften av anläggningar är viktigt, liksom det rådgivande stödet. Om stödet ger trygghet över tid och anpassas utifrån de behov som föreningarna har skapas möjlighet till kontinuitet och utveckling inom föreningslivet. Om kommunen underlättar för organisationsledare att driva föreningen så sänks också trösklarna för nya ledare att axla ideella uppdrag. Föreningarna ska känna att det finns stöd att få från kommunen.

Delmål

- Bidragsregler ses över årligen och anpassas utifrån en skiftande omvärld och växlande behov i föreningslivet.
- Jönköpings kommuns bidragsregler är transparenta. Kommunen kommunicerar hur stödet fördelas och vilka prioriteringar som styr fördelningen.
- Fördelning av ekonomiska resurser sker i vissa fall kompensatoriskt, för att säkerställa prioriterad verksamhet.

2.3 Jönköpings kommun ska ha en god dialog med den lokala idrottsrörelsen

Varför

Genom en god kontinuerlig dialog kan man tillsammans förutse och ta oss an utmaningar. Genom en god dialog undviks missförstånd och ryktesspridning. Genom en god dialog skapas samverkan och en positiv kraft som lyfter idrotten i Jönköpings kommun.

Delmål

- Idrottsforum – ”den goda dialogen om den lokala idrotten” arrangeras med lämpliga intervall i samverkan med RF-SISU Småland och Jönköpings Idrottsallians.
- Idrottsforum kompletteras med mindre forum utifrån olika teman, som skapar ännu större delaktighet och träffsäkerhet.
- Plan för idrott följas upp i samband med att Idrottsforum genomförs.
- Kommunen har en tät dialog med Idrottsalliansen.
- Föreningsbesöken som görs av kommunens föreningsutvecklare utgör den vardagliga kontaktytan mellan kommun och föreningar. Denna kontaktyta kännetecknas av

mycket hög service och tillgänglighet då den är grunden för relationen med föreningslivet.

- Jönköpings kommun stödjer fortsatt RF-SISU Småland som är en vardaglig kontakt gentemot föreningarna med fokus på utbildning, folkbildning och föreningsutveckling. Kommunen och RF-SISU Smålands har ett bra samarbete där insatser och stöd prioriteras gemensamt.

Målområde 3: Idrottsanläggningar och miljöer för fysisk aktivitet

En idrottsanläggning är i det här sammanhanget allt från en skolidrottsplats, till en gräsplätt i ett bostadsområde med två fotbollsmål till en stor arena med plats för många tusen besökare. Oavsett storlek och funktion så bidrar alla anläggningar till att stimulera spontana eller organiserade former av fysisk aktivitet.

I Sverige är det i första hand kommunerna som har tagit på sig ansvaret att tillhandahålla idrottsanläggningar. Anledningen till att kommunerna valt att ta det ansvaret är att man betraktar idrotten som viktig och samhällsnyttig.¹²

Utmaningarna på anläggningssidan är många och komplexa. En grundläggande utmaning handlar om att få idrottsanläggningar och idrottsmiljöer som en naturlig del i samhällsplaneringen. En annan utmaning handlar om att kunna känna av trender och ligga i fas med befolkningsutveckling och nya behov. Anläggningarna ska också ha en hög nyttjandegrad, vara tillgängliga och flexibla.

Renoveringsbehovet är ytterligare en påtaglig utmaning som återfinns i de flesta svenska kommuner idag. Föråldrade anläggningar, omoderna och slitna biytor (t.ex. omklädningsrum, publikläktare och

¹² Idrottens samhällsnytta – En vetenskaplig översikt av idrottsrörelsens mervärde för individ och samhälle. Johan Faskunger och Paul Sjöblom 2017.

redskapsförråd) och bristande tillgänglighet och infrastruktur i form av kommunikationer och parkeringsplatser.¹³

Trots alla utmaningar på anläggningssidan så är det endast 25 procent av Sveriges kommuner som i dag har idrottspolitiska policys och/eller utvecklingsplaner för idrottsanläggningarna, där det framgår vilken prioriteringsordning som gäller angående uppförande av nya anläggningar och renoveringar av gamla.¹⁴ Bristande tydlighet på det här området gör det svårt för föreningar, allmänhet och även internt i kommunen att veta vad som gäller och vilka mål som man gemensamt ska sträva efter att uppnå.

Anläggningsutveckling handlar i mångt och mycket om att arbeta innovativt, smart och strategiskt för att uppfylla de behov som uppstår. Om man frågar ungdomar så är idrottsanläggningar högt prioriterade kopplade till deras fritid. När Ung Livsstil har ställt frågan om vad ungdomarna tycker att kommunen ska satsa på så tycker 43 % på mellanstadiet och 42% på högstadiet att man bör satsa på idrottsanläggningar inne och ute, vilket visar på att anläggningsfrågan också utifrån ett barn-och ungdomsperspektiv är en viktig fråga.¹⁵

¹³ Idrottens samhällsnytta – En vetenskaplig översikt av idrottsrörelsens mervärde för individ och samhälle. Johan Faskunger och Paul Sjöblom 2017. http://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/dokument/idrottens-samhallsnytta/idrottens-samhallsnytta_anlaggningar-och-andra-miljoer-for-idrott_nar-hur-och-varfor-ar-de-samhallsnyttiga.pdf

¹⁴ Idrottens samhällsnytta – En vetenskaplig översikt av idrottsrörelsens mervärde för individ och samhälle. Johan Faskunger och Paul Sjöblom 2017.

¹⁵ Ung livsstil i Jönköping 1994-2022 -en studie om levnadsvillkor, delaktighet och preferenser i åldrarna 10-18år.

3.1 Idrottsanläggningar och miljöer för fysisk aktivitet till det lokala föreningslivet och kommuninvånarna ska hålla god kvalitet

Varför

I Sverige är det i första hand kommunerna som har tagit på sig ansvaret att tillhandahålla idrottsanläggningar. Anledningen till det är att man betraktar idrotten som viktig och samhällsnyttig.¹⁶

Bra och anpassade anläggningar är en förutsättning för att kunna bedriva idrotts- och motionsverksamhet, vilket påverkar folkhälsan i positiv bemärkelse då forskning visar att avståndet till en idrottsanläggning har stor betydelse för om man är regelbundet fysiskt aktiv eller inte.¹⁷

Idrottsanläggningar och andra miljöer för fysisk aktivitet blir ofta multikulturella mötesplatser där alla kan mötas på lika villkor och där det mellanmänniska mötet skapar inkludering, utveckling och samhällsengagemang.

En idrottsanläggning är också en plats där det kan bedrivas undervisning i kommunal regi och anläggningens utformning ska ta hänsyn till det.

Idrottsanläggningar och miljöer för fysisk aktivitet skapar attraktivitet och kan bidra till besöksnäringseffekter då anläggningarna i vissa fall är unika i sitt slag eller evenemangsanläggningar.

Delmål

- Vid stadsförtätning, stadsdelsutveckling och uppförandet av nya bostadsområden tas hänsyn till möjliga platser för

¹⁶ Idrottens samhällsnytta – En vetenskaplig översikt av idrottsrörelsens mervärde för individ och samhälle. Johan Faskunger och Paul Sjöblom 2017.

¹⁷ Anläggnings- och idrottsmiljöpoltiskt program för Svensk idrott 2015-2025
<https://www.rf.se/download/18.5424ab70183abb853551a3d/1665068711761/Anl%C3%A4ggnings-och%20idrottsmilj%C3%B6politiskt%20program.pdf>

arrangemang, fysisk aktivitet, spontanidrott och föreningsdriven idrott.

- För att säkerställa att behov och trender inom idrotts- och motionsområdet tillgodoses involveras berörda nämnder och föreningar i planeringen av kommunens framväxt och utformningen av det offentliga rummet.
- Jönköpings kommun arbetar strategiskt med anläggningstillgången dvs. identifierar och dokumenterar, förstärker och utvecklar befintliga och framtida områden för idrott.
- Jämlikhet, jämställdhet och tillgänglighet (både fysisk och kognitiv) beaktas vid uppförandet av nya anläggningar eller större renoveringar.
- Längre arrende- och hyrestider erbjuds till föreningslivet för att möjliggöra externa bidrag, skapa trygghet och utgöra en grund för vidare utveckling av föreningsdrivna anläggningar.
- Jönköpings kommun tar hänsyn till och prioriterar en mångfald av idrottsanläggningar.
- Jönköpings kommun tar i samhällsbyggnadsprocessen hänsyn till behovet av fysisk aktivitet och tillgänglighet.
- Jönköpings kommun placerar anläggningar strategiskt utifrån socioekonomisk nivå och deltagande i idrottsrörelsen, dvs. rätt anläggning på rätt plats för rätt målgrupp för att uppnå störst effekt på folkhälsan.
- En ökad nyttjandegrad av kommunala och föreningsdrivna anläggningar.
- Jönköpings kommun erbjuder kompetensstöd inom olika områden exempelvis energi, ekologi, byggteknik osv. till föreningar som driver egna anläggningar.
- Kommunala och föreningsdrivna anläggningar underhålls kontinuerligt för att förlänga anläggningarnas livslängd.

3.2 Jönköpings kommun ska arbeta för trygga och säkra idrottsanläggningar

Varför

Det ska vara enkelt, tryggt och säkert att vistas i och omkring kommunala och föreningsdrivna idrottsanläggningar för att minska risken för personskador.

Tillgängliga, trygga och säkra anläggningar möjliggör att fler personer oavsett förutsättningar kan få tillgång till motion och idrott.

En trygg och upplyst miljö är avgörande för att få fler tjejer/kvinnor att motionera och idrotta.

Delmål

- Hjärtstartare finns väl utmärkta på de mest besökta kommunala anläggningarna.
- Ett bra ekonomiskt och kompetensbaserat stöd finns för föreningar med egna anläggningar, med syfte att möjliggöra för tillgänglighetsanpassningar, renoveringar, energieffektiviseringar och säkerhetsåtgärder.
- Det finns trygghetsskapande belysning på och omkring kommunala idrottsanläggningar.
- Automater för mensskydd finns väl utmärkt på de mest frekvent använda kommunala anläggningarna.
- På kommunala anläggningarna finns personal med rätt utbildning.

3.3 Jönköpings kommun ska ha miljöanpassade och klimatsmarta idrottsanläggningar

Varför

Klimatsmarta, miljöanpassade och energieffektiva anläggningar har lägre driftskostnader och gör mindre påverkan på miljön.

Miljöanpassade anläggningar är en viktig faktor i samband med rekryteringen av evenemang och sponsorer.

Delmål

- Minskad klimat- och miljöpåverkan vid ny- eller ombyggnation av idrottsanläggningar.
- Minskad klimat- och miljöpåverkan vid skötsel och drift av kommunala och föreningsdrivna anläggningar.
- Aktivt samarbete mellan kommun och föreningsliv för att stärka föreningarnas kompetens för miljösmarta och effektiva investeringar på föreningsanläggningar.
- Åtgärder för att minska granulatsvinn både på kommunala och föreningsdrivna konstgräsanläggningar.
- Vid investeringar som är miljö- eller klimatförbättrande får föreningar högre bidrag.
- Fordon och utrustning, på kommunala anläggningar, som drivs av fossila bränslen avvecklas succesivt.
- Framarbetade rutiner för hur material och utrustning som inte längre används på kommunala anläggningar kan erbjudas föreningslivet.

3.4 Jönköpings kommun ska sträva efter rättvisa förhållanden gällande idrottsföreningars anläggningskostnader

Varför

Oavsett om man som förening hyr in sig hos kommunen per timme, hyr från en privat aktör eller driver en egen anläggning så måste det kommunala stödet anpassas så att anläggningskostnaderna inte blir avgörande för vem eller vilka som kan delta i föreningens aktiviteter.

Delmål

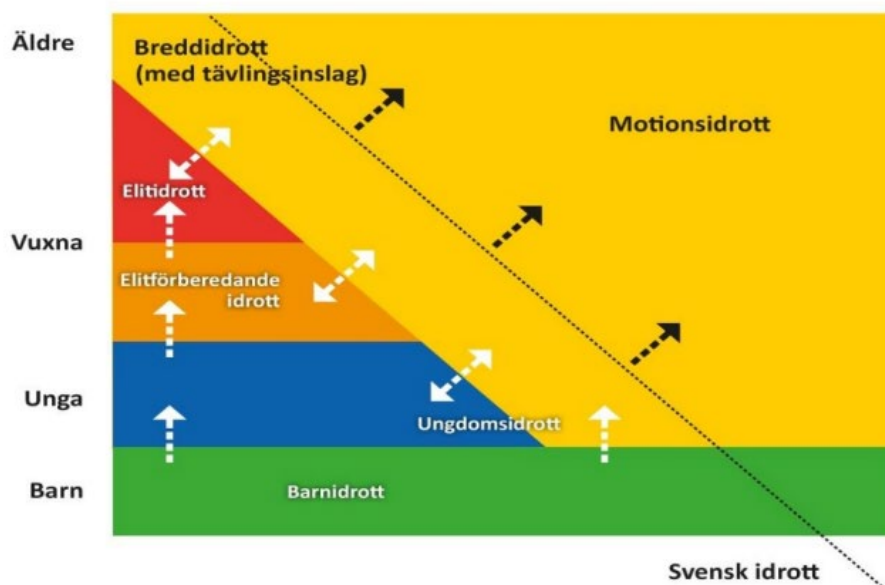
- Driftsbidraget ses kontinuerligt över och anpassas så att alla föreningar får rimliga förutsättningar att hyra eller driva en anläggning.
- Kultur- och fritidsnämnden lotsar föreningar till rätt kompetens i byggtekniska och miljömässiga frågor.
- Kultur- och fritidsnämnden stimulerar skapandet av nätverk eller mötesplatser för att föreningar som driver egna anläggningar har bättre möjligheter att lära av varandra.
- Jönköpings kommun är behjälplig vid större anläggningsprojekt initierade av föreningslivet.
- Aktivt samarbete mellan kommun och föreningsliv för att befintliga och nya anläggningar ska klara av förbundskrav utifrån föreningarnas serietillhörighet.
- Föreningslivet ska ha bättre kännedom om kommunala arbetsmarknadslag som kan hjälpa till med visst arbete på föreningsdrivna anläggningar.

Målområde 5 – Bredd- och motionsidrott för vuxna och äldre

Det är motionsidrotten som utgör grunden i den svenska idrottsrörelsen. Här finns alla de människor som i första hand idrottar för glädjens, gemenskapens och/eller hälsans skull.

Enligt RF:s riktlinjer ska idrott bedrivas hela livet. Föreningarnas verksamhet är i dagsläget ofta fokuserad på barn - och ungdomsverksamhet. Många barn- och ungdomar slutar dock idrotta i tonåren. Genom att föreningarna ges förutsättningar att starta upp eller utveckla sin verksamhet för vuxna och äldre så ökar chansen att ungdomarna också kan hitta tillbaka till idrotten igen. Det handlar om verksamhet med låga trösklar där vem som helst oavsett ålder eller förutsättningar kan börja idrotta.

Modellen ovan beskriver hur idrotten bör arbeta för att nå alla målgrupper, även de som inte finns inom idrottsrörelsen i dagsläget. Motionsidrottandet och breddidrottande ska inkluderas i större utsträckning.

5.1 Jönköpings kommuns föreningsliv och anläggningsutbud ska attrahera fler motionsidrottare

Varför

Trenden är att ungdomar lämnar idrotten allt tidigare för att i stället motionera via egenaktivering. Detsamma gäller vuxna och äldre som i större utsträckning motionerar och idrottar på egen hand. Därför krävs det att kommunen och föreningslivet gemensamt kraftsamlar för att skapa alternativ där individen så länge som möjligt kan få del av de positiva effekter som föreningslivet kan bidra med.

Delmål

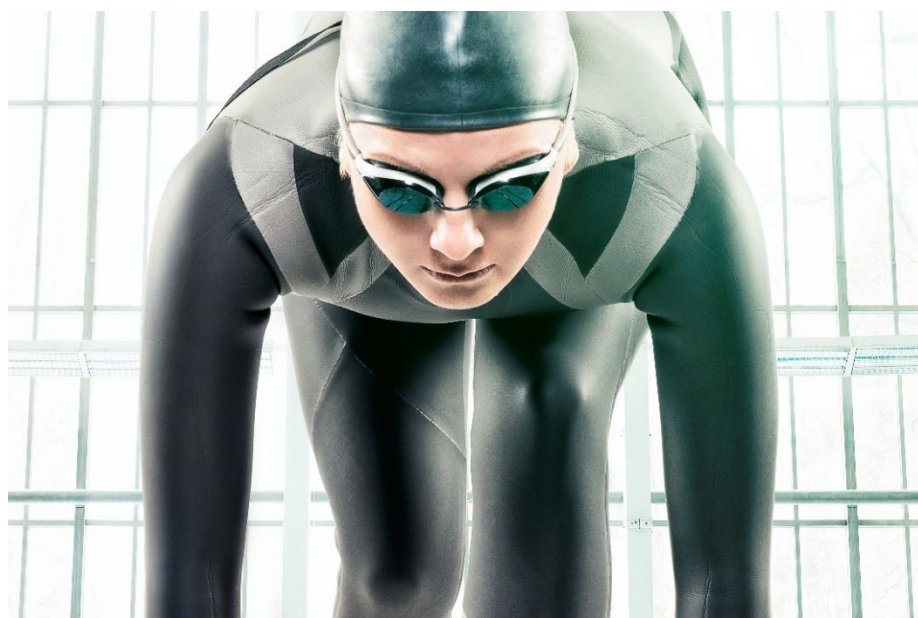
- Föreningar har möjlighet och resurser att kvalitetsförbättra och bredda befintlig verksamhet i syfte att behålla fler individer i föreningslivet.

- Vid tillskapandet av aktivitetsytor för spontanidrott och motion tas hänsyn till invånarnas behov och intresse samt förekomsten av föreningsaktiviteter.

Målområde 6 – Elitidrott

Genom uppmärksamhet, förebilder och prestationer utöver det vanliga så bidrar elitidrotten till inspiration, engagemang och stolthet. Förutom ett stort exponeringsvärde så bidrar elitidrotten i kommunen med arbetstillfällen, turistekonomiska intäkter. Elitidrotten är också en motor i nyrekryteringen av barn och ungdomar till idrotten. Utebliven elitidrott i en kommun skulle innebära en kompetensflykt av aktiva och ledare.

6.1 Jönköpings kommun ska synliggöra den lokala elitidrotten

Varför

En kommun finns oftast med i bakgrunden och skapar förutsättningar för föreningar och individer att lyckas. Vid framgångar ska kommunen vara duktig på att uppmärksamma och hylla framgångarna enligt framtagna riktlinjer. Det skapar samhörighet, stolthet och tydliga lokala förebilder och ambassadörer som inspirerar kommuninvånarna.

Delmål

- Elitidrottare lyfts fram som viktiga ambassadörer och förebilder.
- Utvärdera satsningen på ett elitcenter i kanot.
- Tillsammans med andra aktörer främja att större tävlingar arrangeras i Jönköping. Detta för att både attrahera elitidrottare från hela världen och stärka lokala elitidrottare.

6.2 Jönköpings kommun ska via samverkan arbeta för att elitidrottare kan ha dubbla karriärer

Varför

Dubbla karriärer innebär att elitidrottaren under perioder av sin karriär kan kombinera en satsning på elitidrott med antingen arbete eller studier. Vid denna typ av anpassning ökar sannolikheten att individen stannar kvar i Jönköpings kommun och berikar det lokala föreningslivet som förebild och draglok för nyrekrytering.

Anpassade elitidrottsutbildningar eller anställningar skapar också attraktivitet när det gäller rekrytering av elitidrottare till Jönköpings kommuns lokala föreningar och dess elitidrottsverksamhet.

Delmål

- Jönköpings kommun ger ökade möjligheter för boende i kommunen att kombinera idrott och studier på både högstadie- och gymnasienivå.
- Jönköpings kommun stödjer Jönköping University i arbetet med att vara ett Elitidrottsvänligt lärosäte (EVL).
- Jönköpings kommun stödjer och stimulerar initiativ som underlättar för elitaktiva att kombinera idrott och lönearbete.

- Genom att förmedla information kring studievägar, förmedla kontakter till lokal och nationell kompetens inom elitidrottsområdet är kommunen en aktiv part för att underlätta för elitidrottare vid övergången till eftergymnasial nivå.
- Ett nätverk där elitidrottsföreningar kan möta näringslivet.

Synpunkter

Plan för idrott 2025–2030 är beslutat av kommunfullmäktige, där kultur- och fritidsnämnden har ansvar för att arbeta med uppföljning och efterlevnad. Uppföljningen tillsammans med en ständig dialog med föreningsliv och andra intressenter ligger sedan som grund för revidering och utveckling av kommande planer. Därför är det viktigt att alla synpunkter tas emot och tas om hand. Har du synpunkter på Plan för idrott 2025 – 2030 så skicka dessa till kff@jonkoping.se.

Bilagor

Bilaga 1. Förväntade långsiktiga behov av idrottsanläggningar 2030.

Bilaga 2. Kommunala idrottsanläggningar i Jönköpings kommun

Bilaga 3. Föreningsdrivna anläggningar i Jönköpings kommun